ជីវិតរបស់ក្លេអូប៊ុល
CLÉOBULE

ជាអ្នករស់ក្នុងជំនាន់សូឡុង ។ អាយុរបស់គាត់ក៏មានទំនងប្រហាក់ប្រហែលគ្នានឹងសូឡុងដែរ ។ ពេលជីវភាពរបស់គាត់ បានលាតសន្ធឹងរវាងចន្លោះអូឡាំព្យាដទី ៣៥ និង ទី៥៥ ។

* *

*

ក្លេអូប៊ុលបានត្រូវចាត់ទុកជាអ្នកប្រាជ្ញម្នាក់ ដ៏មិនសូវសម្បើមប៉ុន្មានទេ ក្នុងចំណោមអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ... ក៏ប៉ុន្តែចាត់ទុកថាគាត់ជាបុគ្គលដែលមានសុភមង្គលជាងគេបំផុត ។ គាត់ត្រូវជាកូនប្រុសរបស់អេវ៉ាគោរ៉ាស ដែលបន្តពូជមកពីអ៊ែរគុល (Hercule) ។ គាត់មានកំណើតនៅក្នុងសមុទ្រឡាំងដីនៃកោះរ៉ូដ, ដែលនៅទីនោះគាត់បានចំរើនអាយុនៅក្នុងសម័យសក់រាជ្យរបស់ក្រេស៊ុស, ស្តេចនៃប្រទេសលីឌី ។ តាំងពីក្មេងមកម៉្លេះ គាត់បានបង្ហាញនូវបញ្ញានិងវិចារណញ្ញាណដ៏ជ្រាលជ្រៅ ។ គាត់មានទឹកមុខស្រស់ស្អាតបាតណាស់ ។ មានមាឌធំខ្ពស់ ប្រកបដោយកម្លាំងកាយបរិបូរណ៍អស្ចារ្យ ដែលគេកំរជួបប្រទះ ។ កាលគាត់នៅក្នុងយុវវ័យ គាត់បានចំណាយពេលធ្វើដំណើរទៅប្រទេសអេយីព្ទ ដើម្បីទៅសិក្សាទស្សនវិជ្ជា ស្របតាមទំនៀមទំលាប់សម័យនោះ ។ នៅពេលគាត់ត្រឡប់មកវិញ គាត់បានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយស្រីគ្រប់លក្ខណ៍ម្នាក់ ហើយគាត់បានរស់នៅយ៉ាងស្ងាត់ស្ងៀម នៅកណ្តាលចំណោមគ្រួសាររបស់គាត់ ។ គឺដោយសារតែអាពាហ៍ពិពាហ៍នេះទើបគាត់បានផ្តល់កំណើតដល់កូនស្រីម្នាក់ប្រកបដោយកិត្តិនាមល្បីល្បាញ។ នាងឈ្មោះក្លេអូប៊ូលីន។ នារីនេះមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះរន្ទឺសុះសាយ ក៏ដោយសារតែនាងអនុវត្តមេរៀនដ៏ប្រកបដោយភោគផលរបស់ឪពុកនាង ជាហេតុបណ្តាលឲ្យមានការភ័ន្តភាំងដល់ទស្សនវិទូដ៏ពូកែៗជាច្រើននៅក្នុងសម័យនោះ ជាពិសេសដោយសារនាងមានទេពកោសល្យក្នុងការចោទសំនួរ ដែលមានលក្ខណៈជាប្រស្នា ។ នាងមានសច្ចភាពពន់ពេកព្រមទាំងជានារីប្រកបដោយគុណធម៌ រហូតដល់នាងសុខចិត្តដាក់ខ្លួនលាងជើងដោយមធ្យ័តចំពោះមិត្តភក្តិនិងភ្ញៀវបរទេស ដែលបានមកធ្វើពិធីជប់លៀងនៅផ្ទះឪពុករបស់នាង ។

ក្លេអូប៊ុលជាបុគ្គលដែលគេជ្រើសរើស ដើម្បីឲ្យគ្រប់គ្រងរដ្ឋឡាំងដីដ៏តូចមួយ។

គាត់បានបំពេញករណិយកិច្ចនេះដោយធូរស្រួលពន់ពេក ហាក់ដូចជាគាត់បានត្រួតត្រាកាន់កាប់គ្រួសារតែមួយប៉ុណ្ណោះ។ គាត់បានបញ្ចៀសនូវគ្រប់កត្តាដែលអាចបង្កើតឲ្យមានសង្គ្រាម ហើយបានបង្កើតបរិយាកាសនៃសេចក្ដីសុខសប្បាយ និងសភាពត្រូវរ៉ូវគ្នា រវាងពលរដ្ឋគ្នាឯងផង ក៏ដូចជាមួយគ្នានឹងជនបរទេសផងដែរ ។ ស្នាដៃដ៏សំខាន់របស់គាត់នៅខាងផ្នែកអក្សរសាស្ត្រ គឺការចេះពន្យល់ណែនាំនិងដាក់ចំណោទប្រស្នាយ៉ាងប៉ិនប្រសប់ក្រៃលែង ។ គឺគាត់នេះហើយដែលបង្កើតឲ្យមានរបៀបចោទសំនួរប្រៀបធៀបក្នុងអាថ៌កំបាំង ដែលបានទទួលការរាប់អានពីគ្រប់ប្រជាជាតិក្រិក គឺវិធីដាក់ចំណោទប្រស្នារដែលគេបានរៀនសូត្រមកពីប្រទេសអេយីព្ទ ។ គឺគាត់នេះដដែល ដែលជាអ្នកនិពន្ធនៃប្រស្នារមួយដែលមានសេចក្ដីដូចតទៅនេះ ៖

« ខ្លួនខ្ញុំជាបិតាម្នាក់ដែលមានបុត្រា១២នាក់, បុត្រម្នាក់ៗមានបុត្រី៣០ ។ នាងខ្លះមានមុខស នាងខ្លះមានមុខខ្មៅទាល់តែមែនទែន ។ បុត្រីទាំងអស់នេះ មានលក្ខណៈជាអមតៈមិនចេះស្លាប់, ក៏ប៉ុន្តែនាងចេះតែស្លាប់រៀងរាល់ថ្ងៃ » ។

ប្រស្នានេះមានន័យថា « ឆ្នាំ » ។

គឺក្លេអូប៊ុលនេះឯងដែលជាអ្នកនិពន្ធអក្ខរាលើផ្នូររបស់ស្ដេចមីដាស...។ នៅក្នុងចំណារអត្ថបទនោះ គាត់បានថ្លែងសរសើរយ៉ាងខ្លាំង ចំពោះរាជាដែលបានសុគតទៅ ។ មានជនខ្លះបានយល់ច្រឡំតែផ្ដាសថា អូមែរ (Homère) ជាអ្នកបានសរសេរចំណារអត្ថបទសរសើរ... ក៏ប៉ុន្តែអ្នកផងបានដឹងថា អូមែរបានកើតមុនស្ដេចមីដាសនោះជាយូរអង្វែងឆ្នាំផុតរួចទៅហើយ ។

ក្លេអូប៊ុលបានកសាងគោលជំហរនៃសីលធម៌របស់គាត់ ក្នុងការកំចាត់បង់នូវអយុត្តិធម៌និងបាបកម្មដទៃៗទៀត ។ គឺនៅក្នុងមនោសញ្ចេតនាបែបនេះហើយ ដែលហូរ៉ាស្ស (Horace) បានសរសេរថា ៖

Virtue est vitium fugere, et sapienta prima stultitià caruisse...

⋆ ក្លេអូប៊ុលធ្លាប់បានពោលជារឿយៗធម្មតាថា...គេត្រូវតែរក្សាឲ្យមានសណ្ដាប់ធ្នាប់ កិរិតពេលវេលានិងរង្វាស់រង្វាល់សមរម្យ ទោះនៅក្នុងរឿងអ្វីៗក៏ដោយ ។

⋆ ដើម្បីបំបាត់អំពើឆ្គួតលីលា ដែលមានពាសពេញនៅក្នុងរដ្ឋ គេត្រូវបង្ខំពលរដ្ឋម្នាក់ៗឲ្យចេះរស់នៅទៅតាមសមត្ថភាពរបស់ខ្លួន ។

⋆ នៅក្នុងលោកនេះ គ្មានអ្វីដែលសាមញ្ញទូទៅជាងអំពើល្ងង់ខ្លៅ ហើយនិងមនុស្សដែលនិយាយអួតអាងច្រើននោះទេ ។

⋆ ត្រូវតែខំប្រឹងប្រែងឲ្យមានមនោសញ្ចេតនាខ្ពស់, គាត់ពោល, ហើយចៀសវាងកុំឲ្យកើតចិត្តរមិលគុណនិងវៀចវេរ ។ ចូរធ្វើអំពើល្អជាមួយមិត្តភក្ដិរបស់អ្នក ក៏ដូចតែជាមួយនឹងសត្រូវរបស់អ្នកផងដែរ ។ ធ្វើដូច្នេះទៅ លោកអ្នកនឹងអាចរក្សាមិត្តភក្ដិ

ហើយធ្វើឲ្យសត្រូវប្រែក្លាយទៅជាមិត្តវិញ ។

★ មុននឹងចាកចេញពីលំនៅដ្ឋានរបស់អ្នកទៅ...ត្រូវអ្នកគិតជាស្រេចថា អ្នកបំរុងនឹងធ្វើអ្វីខ្លះ។ លុះដល់ពេលវិលត្រឡប់មកវិញ, អ្នកត្រូវគិតពិចារណាសម្លឹងមើលមកខ្លួនឯង ត្រូវសើរើឡើងវិញក្នុងចិត្តគំនិតរបស់អ្នក នូវអ្វីៗទាំងអស់ដែលអ្នកបានប្រព្រឹត្ត ។

★ និយាយឲ្យតិច, ហើយស្តាប់ឲ្យបានច្រើន ។

★ កុំនិយាយអាក្រក់ពីជនណាទាំងអស់ ។

★ ត្រូវផ្តល់ដំបូន្មានចំពោះអ្នកដទៃ នូវអ្វីៗដែលអ្នកយល់ថា ជាការសមរម្យជាទីបំផុត ។

★ កុំបណ្តោយខ្លួនឲ្យរសាត់អណ្តែតទៅតាមសេចក្តីសប្បាយ ។

★ ត្រូវសម្របសម្រួលជាមួយសត្រូវរបស់អ្នក ប្រសិនបើលោកអ្នកមាន ។ កុំធ្វើអំពើអ្វីដោយកំហែងកំហល់ឲ្យសោះ ។

★ ត្រូវខំប្រឹងអប់រំកូនរបស់លោកអ្នក ឲ្យបានក្លាយទៅជាមនុស្សល្អ ។

★ កុំសើចចំអកចំពោះជនអភ័ព្វណាម្នាក់ឲ្យសោះ ។

★ បើកាលណាភ័ព្វព្រេងវាសនាសើចញញឹមមករកអ្នក, ចូរអ្នកកុំអាលត្រេកអរសប្បាយបំប៉ោងខ្លួន ។ ក៏ប៉ុន្តែបើភ័ព្វវាសនាបែរខ្នងដាក់រូបអ្នកវិញ... ក៏គួរតែអ្នកកុំអាលកើតទុក្ខ ។

★ ចូរអ្នករើសគូស្រករយោងទៅតានថានៈរបស់រូបខ្លួនឯង ។ ពីព្រោះបើអ្នករៀបការជាមួយនឹងភរិយាដែលមានថានៈខ្ពស់លើរូបអ្នកខ្លាំងពេក... អ្នកនឹងមានចៅហ្វាយនាយនៅគ្រប់រូបបងប្អូនដែលនាងមាន ។

★ គេត្រូវចេះថែរក្សានិងអប់រំបុត្រីជាពិសេស ។ គេមិនត្រូវបណ្តោយឲ្យនាងរៀបការ ដោយសារតែនាងមានអាយុពេញវ័យតែប៉ុណ្ណោះទេ... ប៉ុន្តែដោយសារនាងបានក្លាយជារូបស្រីដែលមានចិត្តគំនិត និងឫកពារជាមនុស្សធំរួចស្រេច ។

★ បុរសមិនត្រូវលើកសរសើរដំកើង ឬក៏រករឿងឈ្លោះជាមួយនឹងភរិយាខ្លួនឯង នៅនឹងមុខភ្ញៀវនោះទេ ។ ក្នុងប្រការទី១ ជាសេចក្តីទន់ខ្សោយ, ក្នុងប្រការទី២ ជាអំពើឆ្កួតលីលា...

*　　　　*

*

នៅពេលដែលក្លេអូប៊ុលបានដឹងថាសូឡុង បានបោះបង់ចោលប្រទេសជាតិរបស់ខ្លួន លែងវិលត្រឡប់ គាត់បានចាត់វិធានការគ្រប់យ៉ាង ដើម្បីទាក់ទាញរដ្ឋបុរសនេះមកលំនៅដ្ឋានរបស់គាត់។ គាត់បានផ្ញើលិខិតមួយទៅសូឡុង ដែលមានសេចក្តី

ដូច្នេះថា ៖

« លោកមានមិត្តភក្តិជាច្រើន ដែលសុទ្ធសឹងតែមានផ្ទះសំរាប់ទទួលលោកឲ្យសំណាក់ ៖ ប៉ុន្តែខ្ញុំជឿជាក់ថា លោកមិនអាចរស់នៅទីណាឲ្យបានប្រកបជាងនៅឡាំងដីនេះទេ ។ គឺជាទីក្រុងនៃកោះសមុទ្រមួយ ដែលមានសេរីភាពពេញលេញគ្រប់យ៉ាង ៖ លោកឥតមានត្រូវការភ័យខ្លាចអ្វីជាមួយពីស៊ីត្រាតនោះទេ ចំណែកមិត្តភក្តិរបស់លោកទាំងអស់អាចធ្វើដំណើរមកលេងលោកនៅទីនេះដោយសុវត្ថិភាព » ។

ក្លេអូប៊ុលបានចេះបង្កើតឲ្យមានសេចក្តីសុខសប្បាយ និងសុភមង្គលក្នុងការរស់នៅ ដោយមានសម្ភារៈបន្តិចបន្តួចនៅក្នុងជីវិតមួយ ដែលប្រាសចាកការរំខាននៃពិភពលោក ។ គាត់ជាស្វាមីម្នាក់ដ៏ល្អ, ជាឪពុកម្នាក់ដ៏ប្រសើរ, ជាពលរដ្ឋគំរូ, ជាទស្សនវិទូដែលប្រកបដោយសេចក្តីសុខ... ហើយនៅទីបញ្ចប់, គាត់បានទទួលមរណភាពទៅនៅក្នុងអាយុ៧០ឆ្នាំ បន្ទាប់ពីអ្នកផងបានលើកដំកើងកិត្តិយសរបស់គាត់ ពេញមួយជីវិតរបស់គាត់ ។ ពួកអ្នកស្រុកឡាំងដី បានសំដែងនូវសេចក្តីសោកស្តាយពន់ប្រមាននៅពេលដែលគាត់ស្លាប់ទៅ ។ ពួកគេបានកសាងផ្នូរមួយយ៉ាងល្អ ដែលនៅទីនោះគេបានសរសេរចំណារអត្ថបទដ៏ល្អប្រសើរ ដើម្បីរំឭកចំពោះគុណូបការៈរបស់គាត់ ។៚

❑ ❑

❑